

ANDHRA UNIVERSITY

B.A., B.Com., B.Sc., & B.B.M. II Year

Paper-III Drama, Upanishad, Alankaras & History of Literature

Time : 3 Hours

Max. Marks : 75

सूचना - प्रथम - तृतीय - चतुर्थी - पञ्चम - प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव समाधेयाः।
Q.No. 1, 3, 4, 5 should be answered in Sanskrit only.

प्रथमो भागः (5 × 5 = 25 Marks)

I. द्वौ श्लोकौ पूर्णतया लिखत।

2 × 2½ = 5 M

- 1) कट्वाम्ल शोकामयप्रदाः॥
- 2) अनुद्वेग उच्यते॥
- 3) यातयामं तामसप्रियम्॥
- 4) ओ तत्स विहिताः पुरा॥

II. द्वयोः श्लोकयोः भावं लिखत।

2 × 2½ = 5 M

- 1) आयुः सत्त्वबलारोग्य सुखप्रीतविवर्धनाः।
रस्याः स्निग्धाः स्थिरा हृद्या आहाराः सात्त्विकप्रियाः॥
- 2) देवद्विजगुरुप्राज्ञपूजनं शौचमार्जवम्।
ब्रह्मचर्यमहिंसा च शारीरं तप उच्यते॥
- 3) मनः प्रसादसौम्यत्वं मौनमात्मविनिग्रहः।
भावसंशुद्धिरित्येतत् तपो मानसमुच्यते॥
- 4) दातव्यमिति यद्दानं दायतेऽनुपकारिणे।
देशे काले च पात्रे च तद्दानं सात्त्विकं स्मृतम्॥

III. पञ्चानां लघुसमाधानानि लिखत।

5 × 1 = 5 M

- 1) मध्यमव्यायोगस्य कर्ता कः ?
- 2) 'षेष्ठभ्रातृ पिनृसम' इति कैः प्रोक्तम् ?
- 3) पितृहृदयानि कीदृशानि ?
- 4) द्विजसत्तमः किमर्थं मोचनीयः ?
- 5) गान्धिमहाशयस्य आत्मकथायाः नाम किम् ?
- 6) मांसभक्षणे किं मलिनं भवति ?
- 7) श्रुतिवचनं किम् ?
- 8) हिंसा नाशयितुं का क्षमा ?

IV. पञ्चानां लघुसमाधानानि लिखत।

5 × 1 = 5 M

- 1) 'उपनिषद्' इति शब्दस्य अर्थः कः?
- 2) प्रधानाः उपनिषदः कति सन्ति?
- 3) कैः देवसमानाः?
- 4) धर्ममूलं किम्?
- 5) त्रिविधा श्रद्धा का?
- 6) सात्त्विकं दानं किम्?
- 7) त्रयः आहाराः के?
- 8) वाङ्मयतपः किम्?

V. पञ्चानां निर्दिष्ट विभक्ति रूपाणि लिखत।

5 × 1 = 5 M

1) जलमुच् (चतुर्थी)	2) मरुत् (प्रथमा)
3) पचत् (तृतीया)	4) राजन् (द्वितीया)
5) गुणिन् (सप्तमी)	6) मनस् (संबोधन प्रथमा)
7) अस्मद् (षष्ठी)	8) युष्मद् (पञ्चमी)

द्वितीयो भागः (50 Marks)

VI. 1) भीमघटोत्कचयोः शीलं लिखत।

1 × 8 = 8 M

(अथवा)

- 2) केशवदासस्य कुटुम्बः कथं भीमेन अभिरक्षितः।

VII. 1) सङ्कल्पबलं रूपकस्य कथासारं लिखत।

1 × 8 = 8 M

(अथवा)

- 2) गान्धिमहाशयस्य आदर्शगुणान् पाठ्यभागानुसारं विशदयत।

VIII. 1) शिक्षावल्याः एकादशानुवाकस्य प्रयोजनं लिखत।

1 × 8 = 8 M

(अथवा)

- 2) भगवद्गीतायां सप्तदश अध्यायस्य सारं विशदयत।

IX. चतुर्णां ससन्दर्भ वाक्यानि लिखत।

- 1) वनं निवासाभिमतं मनस्विनाम्।
- 2) आश्रमपरिपालनार्थमिह स्थापितः किल मध्यमः।
- 3) पतिमात्रधर्मिणी पतिव्रतेतिनाम।
- 4) माता किल मनुष्याणां दैवतानां च दैवतम्।
- 5) सत्यं वद। धर्मं चर।
- 6) मातृदेवो भव।
- 7) स्वाध्यायान्माप्रमदः।
- 8) यान्यस्माकं सुचरितानि तानि त्वयोपास्यान्ति।

4 × 2½ = 10 M

X. द्वयोः अलङ्कारयोः लक्ष्यलक्षण समन्वयं कुरुत।

- 1) उपमा
- 2) दीपकम्
- 3) उत्प्रेक्षा
- 4) अप्रस्तुतप्रशंसा

2 × 4 = 8 M

XI. द्वयोः लघुविवरणं कुरुत।

- 1) पाणिनिः
- 2) भरतमुनिः
- 3) माघः
- 4) भवभूतिः

2 × 4 = 8 M

